

AMAHHORO

Jaargang 20 - 2010 aflevering 49

Stichting

bondeko

De Baander 48, 3823 VK Amersfoort

ING-rek 5467583 te Lelystad

AMAHORO is een uitgave van de stichting Bondeko opgericht december 1982, met het doel:

“Het verlenen van steun aan ontwikkelingslanden bij de medische verzorging en het geven van opleiding en studie, een en ander in de ruimste zin des woords.” (Artikel 2 van de statuten)

Redactie: Theo Groot
P.O. Box 28350
Kampala - Uganda
Tel/fax: 00256-772-492284
Email: theogroot@iwayafrica.com

Bestuur Stichting Bondeko
Nicolette v.d. Kamp
Besselmansgoed 1
3863 XJ Nijkerk
Email: info@stichtingbondeko.nl

Kijk ook eens op onze website: www.stichtingbondeko.nl

Abonnementsprijs 2010 € 15,00

Abonnementsgeld & giften op ING-rekening:

5467583 te Lelystad

IBAN: NL02INGB0005467583 / BIC: INGBNL2A

Ontwikkelingswerkers in de derde wereld komen in aanmerking voor gratis toezending.

Oplage nr. 49: 150 exemplaren

Beste vrienden,

Er is alweer een jaar voorbij. Tijd om terug te kijken en om vooruit te kijken, ieder op zijn eigen wijze. Ook deze Amahoro geeft ons een beeld van activiteiten en gebeurtenissen van het afgelopen jaar. Typerend is dat uit alle verhalen blijkt dat inzet voor een ander een wederzijds effect heeft. Deze Amahoro laat zien dat elke vorm van hulp voor een medemens van waarde is; kleine daden blijken van grote waarden!

Om in de beeldspraak te blijven; het is belangrijk dat we onszelf af en toe wat minder belangrijk vinden. En de ander wat meer. En dat we dingen doen vanuit ons hart, in plaats van alles eerst verstandelijk af te wegen.

Onbedoeld is het een Amahoro vol wijsheden geworden. Hopend dat het u mag inspireren. In ieder geval blijkt uit de verhalen dat we met elkaar in staat zijn geweest om voor vele schoolkinderen in 2009 een verschil te maken. Hopelijk zijn we ook in 2010 weer samen in staat om deze verandering door te zetten. Let ook op bijgevoegde kind-adoptiefolder. We hopen dat de kosten voor schoolgeld zoveel mogelijk gedekt wordt binnen deze adopties. Zodoende kunnen we de overige giften gebruiken voor alle andere te financieren posten.

Rest ons nog u "warme" feestdagen toe te wensen en een inspiratievol en vredig nieuwjaar.

Hartelijke groet,

Sjaak, Jos, Jan, Gerard, Nicolette en Theo
(het bestuur van Bondeko)

Beste mensen,

Alweer een jaar voorbij; het eerste decennium van de nieuwe eeuw zit erop. Tien jaar geleden vierde ik met vrienden de eeuwwisseling op de boerderij die toen nog volop in aanbouw was. Ondertussen is Uganda het land in Afrika waar ik het langst gewoond heb en het heeft Zaïre en Rwanda ver achter zich gelaten. Toch herinner ik me de aankomst in Kinshasa ruim dertig jaar geleden nog goed. Afrika is veranderd, ik ben veranderd en toch voelt het niet zo.

Het is in veel opzichten een boeiend en inspirerend jaar geweest. Afgelopen vrijdag werd het schooljaar afgesloten en volgende week zondag gaan we met alle werknemers van de school en de boerderij een middag uit naar Entebbe om aan het Victoria meer iets te eten en cadeautjes uit te wisselen. Een soort Sinterklaas idee waarbij je een lootje trekt en dan voor je 'geheime vriend' zoals ze het noemen, iets aardigs koopt. Hun eigen initiatief en wel grappig. In dit nummer uiteraard de stand van zaken voor zowel de school als de boerderij. De 'cijfertjes' zijn voor volgend jaar, want de eindrapporten zijn nog niet klaar.

Wat werk betreft was het een boeiend, maar ook wel gigantisch druk jaar. In totaal ben ik dit jaar 19 keer in Entebbe op een vliegtuig gestapt, niet echt heel goed voor mijn 'ecologische voetafdruk' maar ja, gelukkig heb ik vijf hectare land dat het hele jaar door (en niet slechts een half jaar zoals in Nederland) CO₂ absorbeert. In totaal was ik 168 nachten van huis. Dat mag volgend jaar allemaal wel iets minder zijn. In dit nummer ook een verslag van waar ik al die dagen druk mee ben geweest.

Verder was 2009 een malaria vrij jaar voor mij (even afkloppen want het is natuurlijk pas begin december) en dat is ook een goed resultaat, want de afgelopen jaren is dat wel eens minder geweest met een gemiddelde van twee fikse malaria aanvallen per jaar sinds ik op de boerderij kwam wonen (daarvoor was ik elf jaar malaria vrij!).

Ook was er dit jaar weer bezoek uit Nederland. Thijs Moons, goede vriend en oud pastor van Dronten kwam samen met Rini op bezoek en een van zijn impressies kunnen jullie in dit nummer lezen. Eind dit jaar komen mijn zus Ada, zwager Aart en hun drie kinderen Laura, Yvo en Peter ervoor zorgen dat ik veilig de drempel van het nieuwe jaar over

kom. Ook voor het volgend jaar is er weer gelegenheid mijn Nederlands wat bij te houden. Joost Hetsen, zoon van Anja en Dick en kersverse politicoloog, is de eerste helft van het volgend jaar in Uganda om als vrijwilliger mee te werken in een project in Jinja, maar zal zeker ook af en toe eens binnenspringen. En verder heeft Rixt Lanting, onderwijzeres uit Dronten die hier al eens eerder was, haar komst aangekondigd voor februari volgend jaar; samen met haar partner en een collega komt ze ons helpen op de school.

Van harte hoop ik dat het afgelopen jaar ook voor ieder van jullie 'het leven waard was'. Ongetwijfeld waren er donkere dagen, maar hopelijk waren er altijd mensen om je daarin nabij te zijn. In ieder geval is het een goed moment ons te realiseren dat voor heel veel mede bolbewoners het afgelopen jaar vaak heel wat minder vanzelfsprekend was: armoede, natuurgeweld, ziekte, politieke onrust en geweld zijn voor velen dagelijkse realiteit. Dat hun veerkracht en optimisme ons mag inspireren voor het nieuwe jaar.

Ik wil aan het eind van het jaar ook iedereen reuze bedanken voor alle steun die we kregen. Zonder jullie zou het allemaal heel wat lastiger zijn geweest. Veel speciale acties bij gelegenheid van verjaardagen en jubilea als ook individuele donaties brachten weer een prachtige som geld bij elkaar. Maar ik zou een slechte directeur van de school zijn, als ik deze gelegenheid voorbij liet gaan zonder nog even te wijzen op ons sponsor programma. We hebben al een aantal mensen die jaarlijks het onderwijs van een kind sponsoren (ofwel door een eenmalige storting dan wel via maandelijkse overschrijvingen), maar eerlijk gezegd is het aantal wat achtergebleven bij mijn verwachtingen. Toch is dit denk ik een belangrijke manier om de continuïteit van de school te kunnen garanderen. Dus opnieuw het verzoek om de goede voornemens voor het nieuwe jaar direct maar uit te voeren! Misschien dat u de drie folders die we eerder meestuurden nog ergens hebt, voor de zekerheid doen we er nog maar even eentje bij. Reuze bedankt!

Gezegende kerstdagen en vrede en alle goeds voor het nieuwe jaar.

Theo

Harare – Zimbabwe

Ik schrijf dit vanuit Harare, de hoofdstad van Zimbabwe waar ik zojuist een bijeenkomst van meer dan 200 deelnemers heb geleid. Allemaal bewoners van een volkswijk aan de buitenkant van de stad. Mbare, zo heet het hier, is een oude wijk en enorm overbevolkt. Veel mensen wonen in flats die indertijd gebouwd zijn voor alleenstaanden. In de koloniale tijd woonden hier de dienstbodes, tuinknechten en chauffeurs van de blanken die zelf in riante wijken vertoefden. Nu worden deze kamers bevolkt door hele gezinnen. De economische crisis waar het land zich sinds een aantal jaren in bevindt, heeft het er ook niet gemakkelijker op gemaakt. Veel van de infrastructuur als riolering, water, elektriciteit en vuilophaal werken slecht. Verder is er een grote markt en een busstation. Kortom een ideale plek voor misdaad. De mannen, vrouwen, jongeren en kinderen die vandaag samenkwamen hadden een gemeenschappelijk doel: hoe kunnen we de misdaad aanpakken en onze wijk veiliger maken. Verkrachting, diefstal, moord, drugs en alcohol overlast tieren welig en de politie staat erbij (als het meezit) en kijkt ernaar (in ieder geval). Mensen zijn het beu. Het is maar zelden dat mensen zelf de kans krijgen te zeggen wat ze vinden en ZACRO een lokale organisatie vond dat hier verandering in moest komen. Al jaren houdt de organisatie zich bezig met de rehabilitatie van gevangenen en de verbetering van de vaak erbarmelijke situatie in de gevangenis. Sinds een aantal jaar werken ze ook aan de 'aanbod' kant: misdaadpreventie. Het is een stevige organisatie die in de loop der jaren heeft laten zien dat het bij hen niet alleen om praten gaat. Ze kennen de wijk door en door en hebben goede contacten met de politie, de gemeente en de gevangenis die ook allemaal uitgenodigd waren voor deze bijeenkomst. Op zich al boeiend, de burgemeester stuurde een hoge afvaardiging en ook de politie was erbij, niet om de orde te bewaren, maar in burger om met de mensen in gesprek te gaan. En ze kregen ervan langs: de corruptie van de politie, de slechte dienstverlening van de gemeente het werd allemaal in beeldende taal beschreven. Een tiental jonge gevangenen maakte thee en kookte eten voor iedereen. Voor de gelegenheid had Motorola, een bedrijf, gezorgd voor T-shirts en broeken zodat ze hier niet in hun gevangenis pakkie hoefden rond te lopen. Op zich wel grappig: een van de groepjes praat over diefstal en inbraak en dertig meter verder staan de jongens die daar hoogst waarschijnlijk voor verantwoordelijk zijn, voor hen eten klaar te maken. Het kan allemaal.

Vijftien thema's kwamen aan bod en waren door de gemeenschap zelf naar voren gebracht. Bovenaan stond de huisvestingsproblematiek en de overbevolking, werkloosheid was een goede tweede gevolgd door de corruptie van de politie, het schenden van mensenrechten en huishoudelijk geweld. Andere thema's waren het recht op onderwijs, het te vondeling leggen van baby's ofwel 'baby dumpen', diefstal en inbraak en prostitutie. Wel iets om als stadsbestuur van wakker te liggen, zeker als je weet dat de gemeentekas zo goed als leeg is. Niemand verwacht dat alle problemen als sneeuw voor de zon zullen verdwijnen, maar dat er iets moet gebeuren is wel duidelijk.

De mensen hadden er zin in en de gesprekken waren bijzonder geanimeerd. Leuk was ook dat de schoolkinderen die erbij waren, actief deelnamen. Een meisje, van ik schat twaalf, hield een stevig betoog waarbij ze de ouders een flinke veeg uit de pan gaf. Veel ouders laten de opvoeding maar wat over aan school en de straat en dit meisje vond dat als je kinderen maakt, je er dan ook beter voor moet zorgen.

Volgende week gaan een aantal leden van ZACRO op bezoek in Johannesburg in het naburige Zuid-Afrika. Daar worden serieuze pogingen gedaan om de veiligheid in wijken te verbeteren waar de mensen van Mbare hopelijk veel van kunnen leren. Deze bijeenkomst staat niet op zichzelf, maar is onderdeel van een lang proces om wijkbewoners actief te betrekken bij het verbeteren van hun wijk. In maart en september kom ik waarschijnlijk terug om samen te kijken wat voor initiatieven er dan genomen zijn en om mensen te helpen het programma waar nodig wat bij te sturen. Het is boeiend te zien hoe mensen ondanks alle misere waarin ze leven, niet bij de pakken neer zitten, maar er samen iets aan willen doen. Er is nog een lange weg te gaan, maar er is hoop. Ik vind het een voorrecht dit soort groepen te helpen om mensen zelf aan het woord laten en ervoor te zorgen dat gesprekken ook tot concrete actie gaan leiden.

Genoeg is genoeg! Of: is genoeg genoeg?

Bij gelegenheid van de viering van mijn 40 jarig priesterjubileum en ook bij het afscheid wat ik genomen heb als priester-pastor van het parochieverband Gennesaret was er een banknummer geopend waar mensen giften op konden over maken. Een gedeelte daarvan heb ik overgemaakt naar de stichting Bondeko, speciaal voor het schoolproject voor de kansarme kinderen. Ook kreeg ik nog een ticket aangeboden om me persoonlijk op de hoogte te stellen van het werk wat Theo daar verricht en om het schoolproject te bezoeken. (Nogmaals dank voor deze royale gift!). Op 21 september zijn wij, ondergetekende en mijn reisgenote mevr. Rini Balvers-Vink met Theo mee gereisd naar Uganda en zaterdag 10 oktober keerden we weer veilig terug op Schiphol. Een kostbare ervaring rijker ! Bij de viering van mijn priesterjubileum heb ik me laten leiden door een paar verzen uit psalm 40: *van uw trouw en redding maak ik melding; ik verzwijg voor de grote gemeenschap niet het verhaal van uw liefde en trouw.* Vandaar hier dit verhaal.

Wat mij als eerste het meest getroffen heeft is de confrontatie met de armoede. Langs de wegen van Entebbe naar Kampala zagen we hoe de mensen daar hun koopwaar hebben uit gestald, en daarbij zitten in afwachting of er iemand komt om te kopen. Er is een grote werkeloosheid en naar de informatie welke wij kregen, is er ook veel corruptie. De huizen van de mensen zijn heel sober en voor onze Hollandse begrippen onvoorstelbaar dat mensen daarin kunnen wonen en slapen. Koken wordt er gedaan op een vuurtje ergens buiten waar een paar kippen nog rondlopen. Hygiëne zoals wij dat kennen, is daar niet te vinden. Wat hebben wij het hier dan toch goed !!

Met Theo zijn we meegereisd, hebben zodoende kennis kunnen maken met het coachingswerk wat hij gedaan heeft en waarvoor hij een evaluatierapport moest schrijven. Heel interessant was het om een paar projecten te hebben gezien. Zo kregen wij een inkijk hoe de steun van de Deense regering voor een landbouwproject goed werkt en zinvol is.

De trainingsboerderij biedt heel veel werkgelegenheid voor mensen en we konden zien hoe het in elkaar steekt en hoe goed het werkt en voor welke vragen en problemen Theo soms komt te staan!

Maar de school heeft me toch wel heel erg ontroerd! We troffen het dat er een presentatie van de thema's waaraan de laatste tijd was gewerkt, voorbereid werd. Alles werd schoongeveegd en aangeharkt; de

klaslokalen waren zo ingericht dat groepjes kinderen een deel van het thema konden presenteren aan de hand van meegebracht materiaal of wat ze bij elkaar gezocht hadden (o.a. een brandblusser, even geleend bij buurman Theo!) De gezichtjes van de kinderen spraken boekdelen; en

de onderwijskrachten glunderden van hoe het allemaal ging en dat er ondanks de regen toch nog veel ouders op bezoek kwamen. De laagste groepen hadden nieuwe stoeltjes en tafels (een gift van zusters uit Breda) en bij de oudste groepen zag ik schoolbanken staan waarop ik 60 jaar geleden nog op gezeten heb! Daar kreeg ik het gevoel van: goed dat ik hiervoor geld gegeven heb, eigenlijk te weinig! Hier is het goed terecht gekomen.

Alles bij elkaar genomen kom ik bij de inspirerende spil van dit geheel. Om in zo'n omgeving te willen werken aan verbetering van onderwijs voor kinderen, want dat geeft toekomst; om mensen te stimuleren bij het vergaren van meer deskundigheid om een betere kwaliteit van voedsel te verkrijgen; om zo'n uitstraling te hebben dat mensen uit de omgeving mogen en kunnen delen van de waterput zodat ze niet dagelijks kilometers moeten lopen om water te halen; om zo creatief te kunnen zijn om steeds meer dingen te willen ontwikkelen ten dienste van het welzijn van kinderen en hun ouders; om zo je talenten in te zetten.....*ik verzwijg het verhaal niet van uw liefde en trouw.* Ik ben geraakt door de formidabele inzet van Theo en de geweldige inzet van de stichting Bondeko welke hem enorm steunt. Hulde!

Wij hier in Nederland hebben een crisis en naar men zegt is de recessie op z'n retour is. Als ik dit vergelijk met wat ik aan indrukken heb opgedaan in Uganda, dan zeg ik (voor mezelf) genoeg is genoeg en

leer er tevreden mee te zijn. Maar is het genoeg wat ik gedeeld heb met de mensen in Uganda of waar ter wereld ook, die leven in zulke omstandigheden waarin ikzelf niet zou kunnen en willen leven? Het is een eerder gehoord gezegde: we moeten mensen van hoop zijn....hoop uitstralen! De mensen in Uganda die ik gezien, ontmoet en gesproken heb, hebben mij geraakt. Dat wil ik voor ogen houden om het werk van Theo te steunen waar dat mogelijk is. En de gastvrijheid welke wij gekregen hebben, was geweldig.

Thijs Moons ofm conv. Emeritus pastor parochieverband
Gennesaret
Voorhout, 15 november 2009.

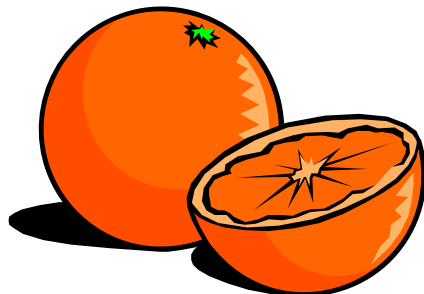
Internationale samenwerking

Eindelijk zijn we zover dat we ook in Nederland meer van internationale samenwerking gaan spreken in plaats van ontwikkelingssamenwerking. Als je het hebt over 'ontwikkelings' samenwerking dan heeft dat al snel de bijmaak van wij zijn ontwikkeld en zij moeten nog. Internationale samenwerking geeft veel beter aan dat we samen moeten werken om een aantal internationale problemen aan te pakken: klimaat, vrede en veiligheid en ook de armoede, want armoede is een goede voedingsbodem voor zowel een roekeloos omspringen met de natuur als voor geweld en terrorisme. Internationale Samenwerking dus. Daar draag ik op mijn bescheiden wijze een steentje aan bij; privé door een educatie boerderij en lagere school te runnen en in functie van mijn werk door allerlei NGOs (niet-overheids-organisaties) te helpen hun eigen organisaties te versterken en de kwaliteit van hun werk te verbeteren. Het afgelopen jaar was ik druk met vier grote programma's en het is misschien wel leuk daar wat meer over te vertellen.

Op de eerste plaats iets in Uganda zelf waar ik voor een programma van de Deense Internationale Samenwerking zeventien bedrijfjes in de landbouwsector ondersteunde. Coachen heet dat en dat houdt zoveel in als geregeld met de verantwoordelijke (manager) samen zitten om hem (er waren helaas geen vrouwelijke ondernemers bij) aan te moedigen, te begeleiden en uit te dagen. Ik voerde dit programma uit samen met vier Ugandese collega's (coaches): drie vrouwen en een man. Het onderliggende idee is dat als agrarische bedrijven beter functioneren de kleine boer hier direct van profiteert: betere aanvoer

van "inputs" als materiaal, bestrijdingsmiddelen en kunstmest en een betere afzet van hun producten. Een tweede doelstelling was dat betere bedrijven ook meer werkgelegenheid kunnen scheppen en dat de consument een grotere garantie heeft op zowel kwaliteit als constante aanvoer van producten. Een greep uit de bedrijven die we gecoacht hebben: meelfabriekjes, fabriek voor klein landbouwmateriaal, drogerij voor fruit voor de export, een koffiefabriek, een viskwekerij, een fabriek voor zonnebloemolie, een landbouwcoöperatie. Allemaal bedrijfjes die serieus business willen doen (dus hun elektriciteitsrekening betalen, belasting afdragen, hun werknemers een contract geven met goede arbeidsvoorwaarden, kwaliteitscontroles uitvoeren etc.) Zoals Thijs al schreef, heb ik tijdens hun verblijf de meeste van die bedrijfjes bezocht voor een evaluatie. De resultaten waren echt verbluffend. Niet alleen vanwege de waardering die iedereen had voor hun coach, maar vooral ook omdat er echt betere resultaten werden geboekt. Sommigen meldden dat hun omzet met 25% was gestegen, een ander bedrijf was er in geslaagd een 1 miljoen dollar investering rond te krijgen, een ander wist de kwaliteit van zijn viskwekerij aanzienlijk te verbeteren door het aantal kweekvisjes te verhogen van 10.000 naar 30.000 per maand. Uiteraard kun je niet aantonen dat deze resultaten direct gekoppeld zijn aan coaching, maar voor de betreffende managers was het helder dat zonder coaching ze niet dezelfde resultaten gehaald zouden hebben. Ook mijn eindrapport werd heel positief ontvangen en ik werd zelfs uitgenodigd het te presenteren aan de raad van bestuur. Volgend jaar gaat er een nieuw, groot vijfjaren programma van start en er is grote kans dat coaching dan een van de belangrijke diensten gaat zijn voor kleine en middelgrote bedrijven in de landbouwsector. Interessante vooruitzichten dus.

Een ander programma waar ik bij ben betrokken is ook in de landbouw en wel in Zuid-Afrika, waar ik samenwerk met een Nederlandse collega

die in Zuid-Afrika woont. We werken er op twee fruitteeltbedrijven waar citrus wordt verbouwd (citroenen, sinaasappels en grapefruits). Deze bedrijven willen een deel van hun fruit als 'fair trade' verkopen. Deze producten zijn in Nederland in verschillende supermarkten o.a. Albert Heijn te koop onder het label "OKE". Aids is

een gigantisch probleem in Zuid-Afrika en meer dan 30% van alle werkers is met het virus besmet. Dit heeft natuurlijk enorme psychologische en sociale gevolgen voor de besmette personen, maar ook de bedrijven voelen de economische impact. Er is een groot ziekteverzuim en waar iemand vroeger 80 kartonnen fruit per dag plukte, plukt die persoon er nu nog maar 60. De kosten om een geschoold medewerker te vervangen zijn hoog omdat veel van de training op het bedrijf zelf moet gebeuren. Ook het bedrag dat de bedrijven jaarlijks uitkeren aan familie van overleden medewerkers stijgt enorm. Dus langzaam maar zeker worden bedrijven zich ervan bewust dat investeringen in het voorkomen van de ziekte en betere ondersteuning van besmette medewerkers niet alleen sociaal belangrijk is, maar het ook economisch 'rendabel'. Tanja en ik hebben de afgelopen anderhalf jaar een programma uitgewerkt op twee boerderijen. Een van de interessante dingen die we bereikt hebben is dat die bedrijven nu een "workplace policy" hebben, geen idee hoe je dat in het Nederlands noemt, maar het is een soort cao voor Aids en HIV waarin is vastgelegd hoe het bedrijf met Aids omgaat, wat ze vergoeden en waar werknemers recht op hebben. Een groot probleem is ook dat veel mensen niet weten of ze besmet zijn. Je kunt het virus in je hebben en toch kan het jaren duren voor het actief wordt. Als je vroegtijdig weet dat je drager bent, kun je de uiteindelijke ontwikkeling van het virus in Aids door een positieve en gezonde levensstijl aanzienlijk vertragen. Veel mensen zijn bang om zich te laten testen en we ontdekten dat er twee belangrijke redenen zijn. Ten eerste zijn mensen in Zuid-Afrika erg huiverig zodra er bloed moet vloeien, ook al is het een prikje. Cultureel is bloed sterk beladen. Een tweede reden is dat mensen de gezondheidswerkers die de testen uitvoeren niet erg vertrouwen; maar al te vaak komt het voor dat het beroepsgeheim geschonden wordt. Sinds kort is er nu een nieuwe test op de markt waarbij je een spatel over je tandvlees wrijft en tien minuten later weet je je resultaat. We hebben deze tests geïntroduceerd en de eerste reacties zijn enorm positief. Mensen worden begeleid door collega's die een opleiding hebben gevolgd om mensen uitleg te geven over de test en te begeleiden als ze positief blijken te zijn. Een derde interessant idee is dat we traditionele genezers actief betrekken. Meer dan 80% van alle mensen gaat, als ze ziek zijn, eerst of uitsluitend naar een traditionele genezer. Op zich is dat niet heel vreemd, want ook in Nederland is zelfmedicatie voor 70% van de mensen die ziek worden, de eerste reactie. Maar als een traditionele genezer Aids patiënten niet doorverwijst naar een ziekenhuis waar ze de medicijnen kunnen krijgen,

is de dood vrijwel onvermijdelijk. Met medicatie is Aids tegenwoordig een chronische ziekte net als diabetes waarvoor je dagelijks en voor de rest van je leven medicijnen moet innemen. De meeste mensen reageren heel goed op deze behandeling en kunnen nog heel lang een gezond leven leiden. Ons programma probeert deze traditionele genezers te betrekken. Een aantal hebben de training gevolgd en kunnen mensen die ze verdenken Aids te hebben, uitnodigen zichzelf te testen. Verder willen we traditionele genezers financieel vergoeden als ze iemand doorverwijzen naar het ziekenhuis zodat ze geen inkomen kwijt raken (dit blijkt een van de redenen waarom ze mensen die naar hen toekomen niet doorverwijzen). Tot slot, maar zover zijn we nog niet, willen we een aantal traditionele genezers samenbrengen zodat ze samen kunnen kijken welke traditionele methoden ondersteunend kunnen zijn voor de behandeling. Op die manier wordt hun behandeling complementair aan de medicijn behandeling. Op deze twee boerderijen hebben we dit programma ontwikkeld en uitgeprobeerd. De resultaten zijn positief en we hopen dat we dit programma volgend jaar naar veel meer fruitteeltbedrijven kunnen uitbreiden.

Een derde programma waar ik bij betrokken ben is voor Plan (wat vroeger Foster Parents was) in de regio van Zuidelijk- en Oost-Afrika. Ze werken hier in elf landen van Egypte tot Mozambique. Ik ben gevraagd

ze te helpen met een groot programma om de kwaliteit van hun werk te verhogen. Plan maakt een belangrijke verandering door omdat ze zich nu meer richten op de rechten van kinderen; dat betekent niet dat goed onderwijs en gezondheidszorg niet meer belangrijk zijn, maar dat je meer bereikt als ouders, gemeenschappen en lokale overheden actief kunt betrekken. Ook help ik individuele Plan organisaties in verschillende landen om nieuwe plannen uit te werken, grote bijeenkomsten te begeleiden en de organisatie in lijn te brengen met de snel veranderende eisen van deze tijd. Een enorm en boeiend programma waar ik veel creativiteit en energie insteek.

En tenslotte werk ik met de Duitse DED aan een groot programma in Zimbabwe om gesprekken tussen verschillende groepen op gang te krijgen en samen te werken aan een echte democratie. Het programma met ZACRO waarover ik aan het begin van dit nummer schreef valt hieronder.

De school

Er zit weer een schooljaar op hier en ik denk wel dat we tevreden kunnen zijn. In het volgende nummer zal ik jullie wat meer cijfermatige informatie geven over hoe het afgelopen schooljaar verliep. Om jullie een idee te geven hoe het in het algemeen is gelopen, hieronder een vertaling van het rapport dat Stephen, de hoofdonderwijzer schreef over hoe hij vindt dat de school het gedaan heeft.

Schoolprestaties over 2009

Aan het begin van het jaar hebben we een aantal doelstellingen en voornemens geformuleerd en dit rapport is een evaluatie van wat we hebben bereikt. Laat me eerst de doelstellingen kort herhalen
Een school cultuur waar leren en onderwijs voorop staan
Een schoolbeleid dat goed wordt uitgevoerd
Kinderen spreken beter Engels
Kinderen lezen beter
Kinderen schrijven duidelijker en netjes

Wat hebben we bereikt.

Ik ben trots op ons team voor de manier waarop ze het schoolbeleid gestalte hebben gegeven. Het verzuim van kinderen is sterk gedaald, de leerlingen spreken beter Engels en ze spijbelen minder nu we een

omheining hebben met een poort. Over het algemeen is de discipline van de kinderen verbeterd en ook zien ze er veel netter uit.

Er is vooruitgang in de leesvaardigheid van de kinderen; leescompetities hebben hiertoe bijgedragen. Maar lezen betekent nog niet dat ze ook begrijpen wat ze lezen. De onderwijzers hebben hier nog een belangrijke uitdaging.

De houding van kinderen ten aanzien van leren en onderwijs in het algemeen is verbeterd.

Met name de leerlingen in de hogere klassen zijn nu beter gemotiveerd om goede punten te halen. Dit vertaalt zich in betere resultaten en we hopen dat in de examenresultaten van de laatste klas te kunnen zien. Ook in de lagere klassen is de motivatie verbeterd. De verruiming van het aantal lessen is goed ontvangen. Maar met name voor de lagere klassen moet er nog meer sport en spel aangeboden worden.

Het gebruik van het Engels is sterk verbeterd; de meeste kinderen (ook die van de lagere klassen) praten geregeld Engels onder elkaar op het schoolplein zelfs als er geen onderwijzers aanwezig zijn. Sommigen praten Engels omdat ze bang zijn voor straf als ze betrappt worden op het spreken van Luganda maar het is belangrijk dat ze gaan inzien dat Engels belangrijk is voor hun toekomst.

Vanaf het tweede trimester is de houding van de onderwijzers sterk verbeterd. Ze werken veel meer in een team en in teamvergaderingen komen ze steeds vaker met suggesties om problemen op te lossen. De meeste zijn er nu echt op uit om er voor te zorgen dat hun kinderen betere resultaten halen. Het sociaal gedrag van leerlingen is ook sterk verbeterd en er wordt beter gedeeld; het komt nu geregeld voor dat als een kind een avocado mee heeft naar school als aanvulling op de lunch hij of zij die spontaan deelt met de anderen aan haar tafeltje.

De relatie met de ouders/verzorgers is het afgelopen jaar sterk verbeterd. Dit is vooral het gevolg van de huisbezoeken die de onderwijzers brachten, de ouderbijeenkomsten en de speciale evenementen die we organiseerden. Helaas is de rol van de maatschappelijk werkster hierin beperkt gebleven. Om deze relaties

nog meer te versterken moeten we in het komende jaar meer aandacht geven aan de gezinsgroepjes. De verantwoordelijke kinderen moeten beter begeleid worden in hun rol als contact persoon tussen de ouders en de school. Ook moeten ze een belangrijker rol gaan spelen in het verbeteren van de thuissituatie.

Hoewel de leerresultaten aanzienlijk verbeterd zijn (zie hierboven) moet er toch nog veel gebeuren. Met name in de lagere klassen moeten we een veel sterkere ondergrond opbouwen. Voor rekenen en taal halen we volgens mij nog te weinig resultaat. Ik denk dat een extra leerkracht die ondersteuning geeft aan de drie laagste klassen goed zou zijn. Deze leerkracht moet dan vooral helpen voor rekenen en het aanleren van een goede schrijftechniek.

De muziek, dans en drama lessen zorgen voor een levendige atmosfeer op school. Met name op de vrijdagen als kinderen voorstellingen geven tijdens de weekafsluiting. Helaas is de aandacht voor muziek en drama in het laatste trimester wat afgezakt, wellicht heeft dit te maken met het feit dat de onderwijzer die hiervoor verantwoordelijk is in het derde trimester moest inspringen voor de onderwijzsdirecteur.

Aandachtspunten voor volgend jaar

Volgend jaar willen we meer aandacht geven aan de hele ontwikkeling van het kind en niet alleen maar de verstandelijke ontwikkeling. Het afgelopen jaar is dat vooral lipservice geweest. Lichamelijke opvoeding gaat een verplicht vak worden voor alle klassen om zo de fysieke en motorische ontwikkeling van het kind te stimuleren.

Ook andere zaken als de vaardigheid zich goed uit te drukken, beter samen te werken, punctualiteit, handenarbeid en algehele verzorging moeten volgend jaar meer aandacht krijgen. En hoewel de leesvaardigheid verbeterd is, moet er meer aandacht gegeven worden aan het ontwikkelen van een 'leescultuur'. Ook het handschrift van veel kinderen is onvoldoende, wel zien de schriften er nu veel netter uit.

Het afgelopen jaar hebben de onderwijzers te weinig aandacht gegeven aan godsdienstonderwijs en ook daarin moet verandering komen. Dit moet ook tot uitdrukking komen in de rapporten van de kinderen.

Ook ben ik niet erg gelukkig met de houding van sommige onderwijzers ten aanzien van specifieke taken. Een aantal leerkrachten is onaanvaardbaar vaak afwezig geweest en deze dagen in mindering brengen op het salaris is kennelijk niet voldoende.

De maatschappelijk werkster heeft haar rol onvoldoende opgepakt en was met teveel dingen tegelijk bezig zodat er uiteindelijk niet veel echte resultaten werden geboekt. Voor een deel is dit wellicht omdat haar opdracht voor haar onvoldoende duidelijk was. Nu ze de handdoek in de ring heeft gegooid is het zaak iemand aan te trekken en duidelijker aan te geven wat van haar verwacht wordt.

Nog wat reacties en aanvullingen van mijn kant

Stephen zijn rapport roept wellicht hier en daar wat vragen op, maar het geeft wel een mooi beeld van hoe er gedacht wordt, hoe er met elkaar wordt omgegaan en wat er belangrijk is. Stephen doet het overigens heel goed en het afgelopen jaar heb ik me dan ook heel weinig met de directe running van de school zelf bezig gehouden. We hebben zo eens in de twee weken samen een uitgebreide theezitting van een uur of wat om alles samen te bespreken. Ik hou me verder met de fondsenwerving bezig (daar gaat veel tijd inzitten), het financieel beheer en de grote aankopen en bouwwerken.

Op onze school hebben we ervoor gekozen om Engels als taal te gebruiken vanaf de eerste klas. Officieel mag je in de eerste drie klassen in een lokale taal lesgeven, maar wij kozen ervoor dit niet te doen, wel leggen onderwijzers dingen uit in het Luganda, maar het lesmateriaal is in het Engels. De opvattingen zijn hierover verdeeld; vanaf de vierde klas is al het onderwijs in het Engels.

Verder kun je in Stephen zijn rapport lezen dat het begrip "de ontwikkeling van het hele kind" langzaam maar zeker begint in te zinken. De meeste scholen zijn gefixeerd op de verstandelijke ontwikkeling van een kind en dan nog vooral gericht op geheugentraining zodat ze goede resultaten halen bij de examens. Deze verandering komt niet gemakkelijk tot stand want er is veel weerstand van zowel ouders als leerkrachten. Uiteraard zijn goede resultaten bij de nationale examens ook voor ons belangrijk, maar we zijn er van overtuigd dat die resultaten net zo goed, zo niet beter zullen

zijn, als je ontwikkeling van het hele kind in het oog houdt. We zien dan ook met spanning uit naar de resultaten van dit jaar. De verwachting is dat onze laatste jaars redelijk goed gepresteerd hebben.

Onderzoek heeft laten zien dat zelfs als je alle variabelen gelijk houdt (kwaliteit van het onderwijs, beschikbaar materiaal, niveau van je onderwijzers etc), er een duidelijke verbetering in resultaten is te halen met gewoon meer lesdagen. Uganda is een land met een minimaal aantal schooldagen per jaar (180) en daarvan gaan er nog veel verloren. In Nederland ter vergelijking gaan kinderen 200 dagen per jaar naar school. We wilden graag een vakantieprogramma uitwerken, maar dat mocht niet van de inspectie. Wat we nu doen is elk trimester een week eerder beginnen en een week later eindigen. Ook kijken onderwijzers de examens die aan het eind van elk trimester gehouden worden na buiten de schooltijd (vroeger ging de school een week dicht omdat er examens nagekeken moesten worden). Nu doen onze onderwijzer dit de eerste week dat de kinderen vakantie hebben.

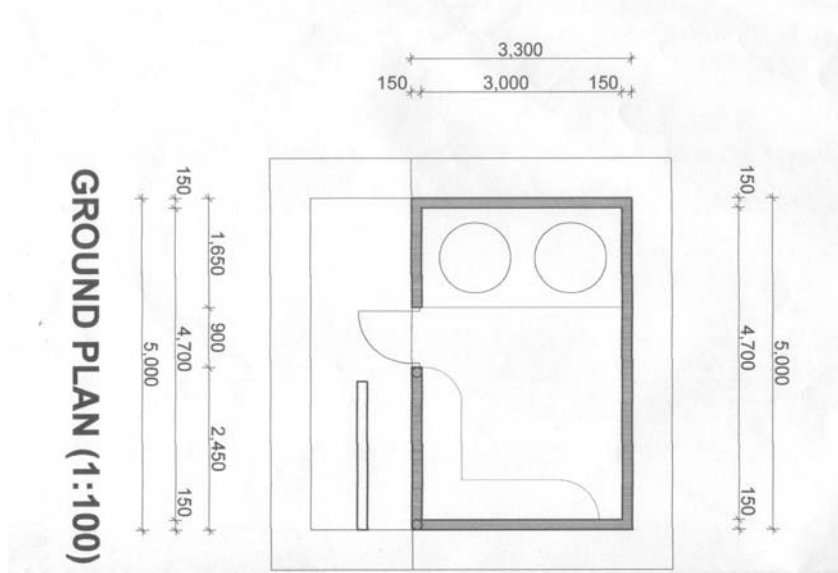
Vier van onze vijf vrouwelijke stafleden zijn het afgelopen jaar bevallen van een baby. Prachtig natuurlijk maar het is ook wel een uitdaging voor de school. Niet alleen is er zwangerschapsverlof (en je vindt hier niet zomaar een invaller) maar ook worden die baby's meegebracht naar school. Dat gaat allemaal nog tot dat dat spul begint te kruipen, dan is de leerkracht vaak meer met haar eigen kind bezig dan met de klas. Als ze ze thuis laten is dat vaak bij een huishulpje dat uit het dorp komt, niet veel school heeft gehad en ook niet veel weet van hoe je kleine kinderen moet verzorgen. Gevolg: kindjes geregeld ziek, gevolg ma, de onderwijzeres blijft thuis. Dat schiet dus niet op. We hebben nu voorgesteld dat ze samen een oplossing zoeken door in de buurt van de school een oppasmoeder te vinden die voor de kindjes zorgt en dichtbij woont, zodat ze in de lunch pauze even langs kunnen gaan. Ik

ben benieuwd wat dat gaat opleveren. Maar er moet wel iets veranderen, de juf van de eerste klas was dit jaar 25 lesdagen afwezig! (en het is een van de beste juffen die we hebben dus ontslaan is niet direct een optie).

Stephen geeft in zijn rapport ook twee grote leemtes aan waar we mee worstelen, dat is begrijpend lezen en handschrift. Voor een deel is dit te wijten aan de ondergrond die de kinderen in de hogere klassen hebben (ze hadden heel pover onderwijs voor wij de school overnamen) maar anderzijds is het ook omdat de onderwijzers hier onvoldoende vaardigheden in hebben om dit kinderen aan te leren. Een enorme uitdaging nog.

De maatschappelijk werkster die we hadden aangenomen is begin november met de noorderzon vertrokken. Ze kwam niet meer en toen Irene, de administratrice haar opbelde om te vragen wat er aan de hand was, zei ze dat ze niet meer ging komen. Ze was te druk met haar huishouden. Lariekoek, maar goed zo gaat dat dus. Jammer, maar anderzijds waren we ook niet overtuigd van haar capaciteiten en inzet. Een van de problemen is wellicht het feit dat ik weigerde een brommer te kopen. Ze moet geregeld bij de ouders langs en ook gemeenschapsactiviteiten opzetten. Bij de sollicitatie had ik uitdrukkelijk gevraagd of ze kon fietsen en dat kon ze. Niet dus, en lopen daar had madam niet veel zin in. Ik moest een brommer kopen (waar ze dan met chauffeur mee ging rijden). De meeste kinderen wonen in een straal van drie kilometer van de school en dat is goed te fietsen (denk ik dan als Hollander). Dat betekent dat we dus op zoek moeten naar iemand anders. Gelukkig hebben we nog een paar goede kandidaten van de eerste selectie procedure die we gaan benaderen. Behalve een gesprek gaan we dus ook samen met de fiets op pad!

In januari hopen we ook de laatste belangrijke verbouwen te realiseren. Er worden 'groene' toiletten gebouwd voor jongens en meisjes, we kopen een grote container (12 meter) die opgedeeld wordt in vier compartimenten zodat we voldoende ruimte gaan hebben om alles netjes op te slaan. We kunnen dan ook eten direct voor een heel trimester aankopen, ook hebben we dan een goede opslag voor de voorraad onderwijs spullen en sport- en spelmateriaal. Ook hopen we een eenvoudige nieuwe keuken te kunnen bouwen met houtbesparende ovens.

We kregen bijna 4.000 euro bij elkaar via een website in Amerika en ook de MOV van Zeeland heeft een grote actie gevoerd voor de keuken die een paar duizend euro op geleverd heeft en misschien door NCDO verdubbeld gaat worden. Tot slot willen we de twee laatste klaslokalen in orde brengen zodat we volgend jaar eindexamens op onze eigen school kunnen organiseren. Kortom volop werk te doen de komende maanden. Met de lokale kerk maken we een afspraak over het gebruik van de school over een aantal jaren.

Tot slot gaan we met het hele team een begrotingsoefening doen. De school draait goed en we hebben voldoende inzicht in wat de kosten zijn. Onderwijzers hebben er wat een handje van om verlanglijstjes op mijn bureau te leggen en ik ben dan de slechterik die steeds dingen moet afwijzen. We gaan nu samen een begroting opmaken; uitgangspunt is dat Bondeko voor 2010 een totaal van 20.000 euro bijdraagt, verder is er het schoolgeld van de ouders/ verzorgers en binnen dit budget moet er dus gewerkt worden. Mijn antwoord op de vraag 'we hebben een extra leerkracht nodig voor de lagere klassen' was dan ook simpel: kijk maar of het binnen het budget gerealiseerd kan worden. We hopen op deze manier iedereen meer te betrekken en er ook voor te zorgen dat materiaal goed verzorgd wordt en niet verspild. Ik ben benieuwd.

We houden nog steeds goed hoop dat we in de loop van 2010 (ja, ik weet het we blijven de datum opschuiven) uiteindelijk ons eigen stuk grond krijgen zodat we serieus kunnen gaan werken aan de nieuwbouw. Zoals ik al eerder schreef, willen we de gebouwen van de

kerk blijven gebruiken voor de lagere klassen en de kleuterklas (die er nog niet is) en de nieuwbouw dient dan voor de hogere klassen (klas 4 – 7). Hoop doet leven.

Arie van Oostveen (1939-2009)

Tijdens de bijeenkomst in mei van Bondeko verkocht Arie met zijn luide karakteristieke stem nog zijn stapel kerstkaarten voor het schoolproject. Het was een van zijn laatste daden voor Bondeko. Arie moest en zou deze dag meemaken. Hij kon het ondanks zijn ziekte, want hij had een heel hoge pijndrempel en een enorm doorzettingsvermogen. Op 11 juli overleed Arie aan de slopende kanker. Hij wist dat het einde spoedig zou komen en wilde nog zoveel mogelijk doen. Zoals het boek over zijn leven afmaken en elke dag die momenten pakken waarvan hij genoot.

Voor het eerst werden de verschijnselen van zijn ziekte duidelijk op de Agrotour naar Oeganda in 2003. Op het meest afgelegen punt van de reis in Queen Elizabeth park. Arie vervolgde de Agrotour zoals hij altijd deed, volop vooruit en voor 120% of meer er tegen aan. 38 keer is hij in zijn leven geopereerd, bij de 25e keer trakteerde hij de verpleegsters in het ziekenhuis op gebak. Je moest het leven wel vieren, was zijn stelregel. Uiteindelijk bleek de kankervariant van 2003 terug te keren. Met Matty zijn vrouw ging hij in 2004 terug naar Oeganda om voor medewerkers van het agrarisch centrum Anam Cara van Theo een cursus te geven. En hij kwam terug om nog een training te verzorgen. Als oud veeteelt docent had hij een grote kennis en ervaring opgebouwd. In zijn boek beschrijft hij waarom hij zo gegrepen werd door het werk van Theo in Oeganda. Bij de training bleek dat zijn kennis en kunde rondom de Afrikaanse cultuur nogal tekort schoot. Daarover schrijft hij een passage in zijn boek:

Cursus onderwijs of onderwijs in zijn algemeenheid heeft in Afrika, volgens Theo, pas niveau als niemand het meer begrijpt. Het komt er dan ook op neer, dat je als cursusleider altijd aan het woord moet zijn en blijven. Het was voor de groep ook even wennen, toen ik aangaf dat er veel praktisch gewerkt ging worden. Werken aan de basis is belangrijk en zeker voor voorlichters. Ik had gewicht schatten van geiten en koeien in het programma opgenomen. Alle boeren geven hun dieren wel eens medicijnen en dat is altijd per gewichtseenheid. Mijn vraag bij koe A was: "Wat zal het gewicht zijn van deze koe en noteer dat op je papier!" De uitkomst van de tien cursisten was dat het gewicht

van deze koe lag tussen 80 en 180 kilo. Dan heb je als docent een probleem. Ik probeerde toen hun eigen gewicht boven water te krijgen, maar dat wisten ze niet. Toen realiseerde ik me dat deze mensen geen weegschaal in hun huis hebben. Zij kennen geen overgewicht dat is het probleem van het rijke westen. Ik had een unster dat tot 60 kilo kon wegen uit Nederland meegenomen en we hebben de les maar verlegd naar de geiten. Op deze wijze bleek dat men beter een idee kon krijgen van gewicht. Dat was toch wel even schrikken!

Arie heeft veel voor Bondeko gedaan, zoals tot het laatst samen met Matty de verspreiding van Amahoro. Hij wilde nog zoveel voor Bondeko doen. Stages regelen van Nederlandse studenten naar Oeganda en omgekeerd; een kerstkalender uitgeven om fondsen te werven voor de school in Kayunga en de Lions club activeren voor Theo zijn werk. We missen zijn bruisende inbreng.

Jan Aukema

Vakantie hobby voor Bondeko

Jan Aukema

2009 was een uitbundig fruitjaar. Op het vakantieadres in Frankrijk maakte leta een recordhoeveelheid aan jam van blauwe en gele pruimen, perziken en abrikozen. 135 kilo jam dit jaar voor Bondeko. Als jam maken niet je hobby is doe je zoiets bewerkelijks niet. Elke morgen zat leta de Jong- Polman, uit Nijmegen, al vroeg op de steen voor het huis in Frankrijk om pruimen of perziken in stukjes te snijden. Met haar 78 jaren heeft ze inmiddels een schat aan ervaring opgebouwd om

lekkere biologische jam te maken. Heel wat lege potjes worden elk jaar weer naar Frankrijk versleept, om deze zwaar beladen mee terug te nemen voor de verkoop voor een goed doel. De laatste jaren vooral voor het schoolproject van Bondeko. Franse burens en vrienden staan gratis hun fruit

af, omdat ze weten dat het voor een project in een arm land is. Je moet natuurlijk soms wel even hard aan de slag als iemand je zomaar 60 kg perzikken geeft. Meestal moet je het fruit zelf plukken om het vervolgens in stukjes te snijden, te koken, keuren en op smaak te brengen. Vervolgens worden de potjes van een etiket voorzien, gelabeld met informatie over het schoolgeld en versierd tot een mooie geschenkverpakking. Daarna volgt de verkoop in het informele circuit van Koninginnedag, een rommelmarkt, verjaardagspartijen, vrienden, familie en andere netwerken. Ook bij Sjaak Groot kunt u deze jam kopen. Het hele verkoopbedrag gaat naar het schoolproject van Theo. Dat levert honderden euro's per jaar en naamsbekendheid op voor Bondeko. Daarom smaakt deze mooi verpakte jam of chutney extra lekker.

Bondeko-moe?

Beste allen,

Ik ben zeer geraakt door de bijzondere wijze waarop bondeko-lid "Rixt" haar betrokkenheid voor Bondeko laat zien door concrete daden. Om onderstaand stuk van Rixt in een goed kader te kunnen plaatsen is het handig om te weten dat Rixt docent in het basisonderwijs is. Met haar eigen school en binnen het samenwerkingsverband met andere scholen probeert ze geld voor Bondeko binnen te halen. Bijvoorbeeld door het opzetten van acties, het doen van kleine projecten etc. Ook denken zij en haar collega's mee in de wijze waarop het lesgeven op de Bondeko-school verder verbeterd kan worden. Daarnaast zijn er leerlingen die contact onderhouden met leerlingen uit Uganda. Kortom, het wederzijds contact is voor alle partijen meer dan verrijkend. Onderstaand schrijven is door Rixt opgesteld om direct betrokkenen bij haar inzamelingsacties te betrekken en hen geïnformeerd te houden. Echter ik denk dat het stuk voor een veel bredere lezer interessant is. Vandaar dat ik haar gevraagd heb of ik dit in de Amahoro mocht plaatsen. Ik hoop dat u net zo geïnspireerd raakt als ik en dat u bij uzelf voorkomt ooit "Bondeko-moe" te worden.

Hartelijke groet, Nicolette

"BONDEKO-MOE OF BONDEKO-STRIJD?"

Zoals jullie, als lezer, je wel voor zult kunnen stellen, schaar ik mij achter de laatste term. De afgelopen maanden ben ik druk geweest. Druk met mijn "strijd", druk met allerlei voorbereidingen, druk in mijn hoofd. Ook druk met mij afsluiten voor het vele "geneuzel" om me heen. De "ruis" waar ik mij niet meer mee wil verbinden. Als je (korte tijd) geleefd hebt tussen de armen op deze aarde, dan verandert er iets, er vindt een verschuiving plaats, het doet wat met je. Je relativerend vermogen versterkt en in mijn geval word ik strijdbaar om te handelen en uit mijn "comfort-zone" te stappen. Dit kleine project, de Bondeko-school, heeft mijn hart gestolen. De kinderen en leerkrachten hebben me geïnspireerd tot dat wat ik nu doe. In dit geval was het een school in Uganda, maar het had ook Nepal of India kunnen zijn. Dat maakt niet uit.

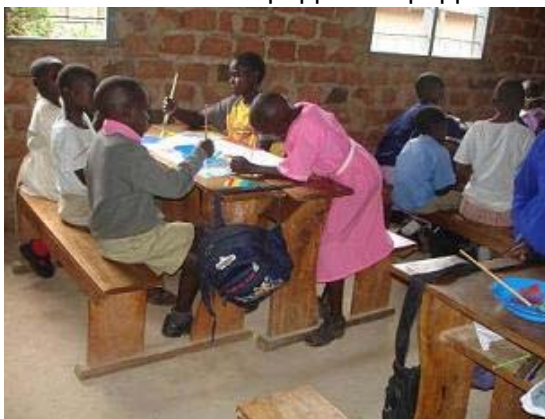
Terwijl wij hier discussieren over de economische crisis of de mexicaanse griep gaat de ellende in de derde wereld gewoon door en wordt in belangstelling op een zijspoor gezet. Niet dat ik deze "drama's" bagatelliseer, want voor mensen die het treft is het natuurlijk uitermate vervelend. Maar realiseren we ons ook dat de crisis juist in de ontwikkelingslanden een keer zo hard toeslaat? Het blijkt dat in deze landen de voedsel- en brandstofprijzen in verhouding veel harder zijn gestegen. Het is moeilijker om aan medicijnen te komen omdat ook deze prijzen gestegen zijn. Denk vooral eens aan aidsremmers die zo hard nodig zijn.

Gelukkig ook lichtpuntjes. Gisteren ontving ik Theo's jaarverslag. Een prachtig, inspirerend verhaal van een man die zich inzet voor mensen die graag initiatieven nemen. Het afgelopen jaar is er enorm veel werk verzet en zijn er zoveel positieve veranderingen. Dat geeft hoop! Een kleine druppel die hopelijk uitzaait tot een inktvlek. Kinderen die geïnspireerd worden geven dit weer door en zijn hiermee de ambassadeurs voor veranderingen.

De afgelopen maanden ben ik met veel plezier en voldoening bezig geweest met het uitzetten van allerlei lijnen. In februari start er in Dronten een project en actie op alle SPILbasisscholen. Ik heb alle 8 scholen bezocht en gepoogd de collega's te enthousiasmeren om het project gestalte te geven. Er is een werkgroep ontstaan (van iedere school een collega) om ideeën uit te wisselen en te informeren. Alle scholen moeten zo veel mogelijk op een lijn komen.

Dit uitte zich voor mij in vele uren internet, op zoek naar allerlei

bruikbare materialen en boeken. Met behulp van het project van "PLAN" gaan we de leerlingen informeren over de kinderen in Uganda. Daarnaast bereidt iedere school zijn eigen actie voor om de kinderen geld in te laten zamelen voor de Bondeko-school. Het schrijven van stukjes, o.a. voor de liturgie van de gezinsdienst, info van school of personeelsblad voor alle medewerkers van SPILbasisscholen, begint bijna een tweede natuur te worden. Verder zamel ik nog allerlei materialen in waar ik koffers mee vul. Deze gaan geregeld mee met gasten van Theo die hem bezoeken. Natuurlijk blijft de wens om een aantal kubieke meters in een container te vullen, maar sponsoring blijft voorsnog uit. We hopen dat zich spoedig een sponsor meldt..... Naast alle voorbereidingen lag er nog steeds de wens om de Bondeko-school wederom te bezoeken en de collega's te ondersteunen. Er liggen nog zo veel plannen te rijpen. Dankzij de medewerking van ons bestuur ben ik en twee collega's in de gelegenheid om onze werkverplichtingen om te zetten naar werkervaring in Uganda. Eén collega zal een project in Kampala over seksueel misbruik opzetten met locale acteurs. Daarnaast willen we met z'n drieën onze theaterervaringen aanbieden in de vorm van een theaterproject. Te denken valt bijvoorbeeld aan het maken van sokpoppen en poppen van papier-maché. Tevens zullen we gaan werken met alle materialen die al ter plekke zijn maar nog niet zijn aangeboden. Dat zijn bijv. boeken, havamaterialen, spellen, puzzels etc. Het is zinvol dat wij het aanbod doen, gezien het feit dat ook de leerkrachten vaak niet weten hoe zij hiermee om moeten gaan en erop toe moeten zien.

Het schoolteam van de Bondeko-school heeft onze begeleiding gevraagd in begrijpend lezen, schrijven en het maken van een zinvolle rapportage. Genoeg werk aan de winkel dus. We zien er ontzettend naar uit om aan de gang te gaan.

Nog even terugkomend op de term “Bondeko-moe”. Ik ben nog lang niet moe, maar wordt juist over-energiek. Ik raak geïnspireerd door mensen als Theo, die strijden voor betere toekomstmogelijkheden van met name kinderen, zich daar 100 % voor inzetten en resultaten zien van al hun inspanningen. Ik ontmoet steeds meer mensen die een initiatief opzetten.

Ook wil ik niet geloven in lijdzaam toezien en “het is een druppel op een gloeiende plaat”. Het maakt verschil en ik zie deze druppel als een inktvlek die zich langzaam verspreidt. Het gaat om bewustwording van.... En ik wil daar heel graag een steentje aan bijdragen. Dat kan dan zijn in de vorm van een woordje en collecte in de kerk, het draaien van een dvd in de klas, een kerstcollecte op het plein bij de glühwein of het ontwikkelen van een project. Zolang wij ons gelukkig mogen prijzen geboren te zijn in de westerse wereld en te genieten van alle luxe en mogelijkheden die we hebben in ons leven, kunnen we maar niet vaak genoeg herinnerd worden aan de medemens een paar uur vliegen verderop, die een totaal ander leven leidt.

Daarom wil ik jullie ook heel graag nog wijzen op de kindsponsoring die Theo heeft opgezet voor alle leerlingen van Bondeko. De leerkrachtensalarissen, maaltijden, schoolgelden etc. drukken enorm op zijn begroting van 20.000 euro per jaar. Hij streeft ernaar voor ieder kind een sponsor te krijgen. Dit kost 12,50 per maand en daar gaat een kind voor naar school, inclusief maaltijd en lesmateriaal. Voor ons is dat nog niet eens een bos bloemen, parkeerkaartje in de stad of toetje bij ons etentje in een restaurant. Het is een klein gebaar, maar een groot verschil. Ik hoop op jullie bijdrage.

OPROEP

Help kinderen in Kayunga met goed onderwijs
U kunt uw bijdrage storten op:

Rekeningnummer 5467583 ten name van Stichting Bondeko, Lelystad

Bondeko is een door de belastingdienst erkende stichting en uw storting is daarmee aftrekbaar

U kunt het onderwijs van één kind voor een heel jaar garanderen door maandelijks 12,50 Euro over te maken. Op die manier helpt u ons ook de continuïteit van de school te verzekeren.

voor storting vanuit het buitenland:

IBAN:NL02INGB0005467583

BIC: INGBNL2A

